

Despre fotografia de arhitectura

**Autor : ing. Dumitru Mociornita profesor de Tehnica Fotografica la
Universitatea Ioan I. Dalles**

**Fotografii : Cristina Stefan studenta la Institutul de Arhitectura I. Mincu
(articol aparut in revista Constructii civile si industriale nr. 71 / 2.2006)**

Fotografia este un mijloc principal de prezentare a realizarilor arhitectonice. Este mijlocul cu ajutorul caruia “ne putem deplasa” pentru a privi opera pe care n-am vizitat-o pana atunci sau, realizam imaginea operei pe care ulterior o prezentam altora.

Prin fotografia de arhitectura, se inteleg imagini care prezinta monumente arhitecturale cu detaliile lor, ambientul spatiilor interioare si exterioare, peisaj urban, in general tot ce constituie patrimoniu arhitectural.

Dificultatea fotografierii acestor subiecte consta in faptul ca monumentele de arhitectura se percep ca imagine, reprezentare, care se manifesta prin mijloace specifice iar dubla reprezentare reduce subiectul de continut si semnificatii. Opera arhitecturala se impune paradoxal nu prin dimensiuni, volum si materialitate ci prin imaterial, personalitate si sensurile pe care ni le dezvaluie.

In consecinta prin fotografiere nu trebuie doar prezentat subiectul dar si reinzestrat cu sensuri. Trebuie redata senzatiile de amploare a constructiei si vibratia spatiilor ascunse. Trebuie redat efectul pe care il provoaca spatiile asupra vizitatorului (perceptia constructiei fiind fizica, vizuala, auditiva, etc.) prin efectul jocului de spatii, de volume, de lumini. Trebuie descoperit modul in care arhitectul si-a integrat opera in mediul care o inconjoara, aceste constructii devenind vectori de ambianta specifica.

Asa cum **arhitectul a realizat coerenta propriului ansamblu si fotograful va trebui sa prezinte o viziune unitara asupra formei si functionalitatii subiectului, desi elementele din imagine reprezinta delimitari nete de volume si contururi.**

Constructiile respective sunt realizate pentru a stimula simturile prin volum si materialitate prin stimularea dorintei de a le strabate si a le pipai. Pe de alta parte, ca opere de arta transced materia, vibreaza in ritm propriu, obiectul real devine neglijabil, se desprinde de sol inaltandu-se spre ceruri. Imaginea se simplifica devenind decorativa, specificitatea se va estompa in natura care prezinta soarele si cerul, iar realismul constructiei isi va pierde caracterul material. Imaginea va deveni numai spectaculoasa si fotogenica.

Fotografia de arhitectura poate fi si document care prezinta unicitatea fiecarei constructii in parte. In acest caz, subiectul va fi prezentat cat mai concret si obiectiv. Fotografia document va fi un martor realizat inca din etapele de constructie, care se va imbogati treptat pe intreaga viata a cladirii.

Fotografia de arhitectura ca document se trateaza intr-un mod special: constructia va fi prezentata complet in ansamblu, situata pe centrul imaginii, linia orizontului se va plasa la jumatatea inaltimei cladirii, se vor evita deformarile de perspectiva exagerate prin exploatarea unghiurilor mari. Se va acorda importanta fiecarui detaliu semnificativ care poate reda pitorescul si atmosfera pe care o degaja monumentul.

Desi de cele mai multe ori subiectul trebuie prezentat printr-o singura imagine caracteristica, aceasta singura imagine nu poate cuprinde toate ipostazele, toate fetele pe care le imbraca respectiva constructie functie de lumina, de anotimp si de unghiul din care este privita. Afara de singura prezentare de ansamblu se va realiza « un film » format din imagini care descriu succesiv intreaga constructie printr-o descoperire treptata. In aceste imagini materialul comun, piatra, metalul si sticla vor fi totdeauna prezente contribuind la «perceptia » realitatii construite.

In orice caz fotografia cu tot rolul ei documentar, nu trebuie sa faca abstractie de la viziunea estetica. Nu trebuie neglijat niciodata elementul uman care insufleteste constructia, introducand alaturi de senzuri, miscare in imagine.

Pentru realizarea fotografiilor, este necesara o documentare prealabila asupra tipului si caracteristicilor lucrarii, asupra arhitectului si a altor lucrari realizate de acesta. Este utila si consultarea planurilor care prezinta lucrarea pentru a permite fotografului sa-i inteleaga mai bine structura si sa-si formeze o viziune de ansamblu. Pentru documentare completa sunt utile, istoricul lucrarii, interventiile, criticile care au existat intre timp, orice informatie care permite intelegerea complexa a subiectului.

Este necesar ca in clipa in care dorim sa prezentam un monument de arhitectura sa studiem si imagini realizate anterior de arhitecti, pictori sau alti fotografi, care inspirati de respectivul subiect l-au prezentat in viziune proprie. Aceste reprezentari pot fi utile atat pentru intelegerea subiectului dar si pentru a invata din eventualele greseli ale altora.

La fotografiere, se utilizeaza un aparat de format mare (9x12 cm) cu posibilitati de redresare a perspectivei, montat pe un stativ inalt, expunandu-se cu timpi lungi si diafragme foarte inchise pentru a obtine campuri mari de claritate. Acest aparat, prin dimensiunile si greutatea lui ofera o maniabilitate scazuta scazand din spontaneitatea necesara fotografierii. Aparatul fiind numai interfata dintre fotograf si subiect, sunt importante spatiile, volumele si lumina percepute de ochii care vor descoperi detaliile, relatiile dintre ele si functiile cladirii.

Cel mai important va fi contactul direct dintre fotograf si subiect. Pentru acesta se vor parcurge fizic kilometri intregi. Cladirea se priveste de la distanta care permite cuprinderea ei in intregime, se va inconjura de mai multe ori cu pasul de la diferite distante si din diverse pozitii, functie de relief (de sus daca ne vom gasi pe coline sau de jos daca constructia se afla pe un teren inalt) apropierea fiind facuta pe masura ce se produce perceptia fizica. Parcurgerea constructiei metru cu metru, produce

interiorizarea, perceptia vibratiei propriie constructiei. Trebuie simtita relatia directa, infruntarea cu subiectul o interactiune care va genera o miscare spre subiect si a subiectului spre privitor.

Prospectarea subiectului va urmari si atmosfera creata de lumina la diferite ore ale zilei (variabila functie de anotimp sau de starea vremii) care pune in evidenta cladirea si personalitatea ei. Trebuie descoperita lumina care prezinta subiectul, dar in acelasi timp il si ascunde caci o serie de detalii vor fi prezentate numai prin sugestie.

Abia dupa efectuarea acestei prospectari se va stabili punctul de statie din care se poate obtine o imagine care reda forta cladirii si atmosfera dorita.

Cred ca fotografierea monumentelor de arhitectura este o arta a revelatiei, a momentului in care respectiva constructie emana singura o tensiune si lumina proprie, se prezinta.